REGULAMENT
PRIVIND ORGANIZAREA EXAMENULUI DE FINALIZARE A STUDIILOR SUPERIOARE DE LICENŢĂ ÎN CADRUL UNIVERSITĂŢII COOPERATIST-COMERCIALE DIN MOLDOVA (UCCM)

	ELABORAT	COORDONAT și VERIFICAT	APROBAT
Responsabil	Svetlana CATÎNSUS Șef secția studii	Simion MUSTEAȚĂ Prorector	Larisa ȘAVGA Rector al UCCM, Prof. univ., dr. hab.
Data	23.12.2015	23.12.2015	Proces-verbal nr. 5 al Senatului UCCM din 28.12.2015
Semnătura			

Prezentul regulament este proprietatea Universităţii Cooperatist - Comerciale din Moldova

I.Dispoziţii generale

1. Prezentul Regulament reglementează organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licenţă .în cadrul Universităţii Cooperatist-Comerciale din Moldova.

2. Regulamentul este elaborat în baza:

-Codului Educaţiei, adoptat prin hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova Nr. 152 din 17.07.2014;

- Legii nr.142-XVI din 07.07.2005 privind aprobarea *Nomenclatorului domeniilor de formare profesională şi al specialităţilor pentru pregătirea cadrelor în instituţiile de învăţământ superior, ciclul I;*

-Planului-cadru pentru studii superioare (ciclul I – licenţă, ciclul II master, studii integrate, ciclul III-doctorat), aprobat prin ordinul Ministerului Educaţiei al Republicii Moldova nr.1045 din 29.10.2015;

-Regulamentului-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licenţă, pus în aplicare prin ordinul Ministerului Educaţiei al Republicii Moldova nr.1047 din 29.10.2015;

-Regulamentului de organizare a studiilor în învăţământul superior în baza Sistemului Naţional de Credite de Studiu, pus în aplicare prin ordinul Ministrului Educaţiei al Republicii Moldova nr.1046 din 29.10.2015;

-altor acte normative şi de decizie ale organelor ierarhic superioare aferente domeniului.

3. Regulamentul stabileşte regulile privind organizarea şi desfăşurarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licenţă în cadrul Universităţii Cooperatist-Comerciale din Moldova şi reflectă cerinţele pentru desfăşurarea examenului de licenţă în diferite domenii generale de studiu/domenii de formare profesională la ciclul I.

4. Forma de evaluare finală a studiilor superioare de licenţă se stabileşte de Senatul universităţii. Studiile superioare de licenţă, ciclul I, se finalizează cu susţinerea examenului şi/sau tezei/proiectului de licenţă. În baza promovării examenului de licenţă şi atribuirii calificării profesionale, se eliberează diploma de licenţă.

5. Monitorizarea organizării şi desfăşurării examenului de licenţă în cadrul universităţii se realizează de către rector, prorectori şi decanii facultăţilor.

II.Titluri acordate şi certificare.

6. Examenul de licenţă se finalizează cu acordarea titlului de licenţiat într-un domeniu general de studiu, în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor de formare profesională şi al specialităţilor pentru pregătirea cadrelor în instituţiile de învăţămînt superior, ciclul I.

7. Titlurile de licenţiat într-un domeniu general de studiu care denotă finalizarea ciclului I sînt acordate absolvenţilor care:

-demonstrează cunoştinţe şi competenţe avansate într-un domeniu de studii;

-pot aplica în mod profesionist cunoştinţele obţinute într-un domeniu de studii;

-demonstrează capacitatea de a argumenta şi a soluţiona problemele din domeniul respectiv de studii;

-au abilitatea de a colecta, analiza şi interpreta date relevante (de regulă, din domeniul de studii propriu), precum şi de a formula raţionamente privind probleme relevante de ordin social, ştiinţific sau etic;

-pot comunica informaţii, idei, probleme şi soluţii atât audienţelor de specialişti, cât şi de non-specialişti;

-şi-au dezvoltat acele competenţe care le sunt necesare pentru a-şi continua studiile cu un grad sporit de autoinstruire.

8. Diploma de studii superioare de licenţă este eliberată absolventului, care a realizat integral programul de studii stabilit prin planul de învăţămînt la domeniul de formare profesională/specialitatea respectivă şi a promovat examenul de licenţă. În diploma de licenţă se specifică media generală de licenţă.

9. Diploma de studii superioare de licenţă atestă că titularul acesteia a dobîndit cunoştinţe şi competenţe pentru continuarea studiilor la ciclul II, precum şi o formare profesională iniţială care îi permite angajarea în cîmpul muncii.

10. Diploma de studii superioare de licenţă este însoţită de suplimentul la diplomă, redactat în limbile română şi engleză. Programele analitice se eliberează la solicitare.

11. În cazul desfăşurării unor programe comune de studii superioare se acordă un titlu comun şi o diplomă comună eliberată în una din următoarele formule:

a) o diplomă comună suplimentar la una sau mai multe diplome naţionale;

b)o diplomă comună emisă de către instituţiile care oferă programul comun de studii fără,

c) eliberarea diplomei naţionale,

d)una sau mai multe diplome naţionale eliberate oficial şi un certificat pentru atestarea titlului acordat în comun.

12. Diplomele şi certificatele comune se perfectează în limbile de comunicare stabilite în cadrul parteneriatului şi în limba engleză.

13. Persoanelor care nu au promovat examenul de licenţă, una sau mai multe probe, stabilite şi aprobate de Senatul universităţii, sau nu au susţinut proiectul/teza de licenţă li se eliberează o Adeverinţă de absolvire, care atestă că titularul a realizat planul de învăţămînt la specialitatea dată.

14. În caz de promovare a examenului de licenţă la susţinerea repetată, absolventului i se eliberează diploma de licenţă, iar Adeverinţa de absolvire eliberată anterior se retrage şi se păstrează în dosarul personal al absolventului.

III.Organizarea şi desfăşurarea examenului de licenţă

15. Examenul de licenţă reprezintă evaluarea finală a programului de studii realizat într-un domeniu de formare profesională/specialitate.

16. Prin probele examenului de licenţă se evaluează nivelul de realizare a finalităţilor de studii, precum şi competenţele generice şi specifice dobîndite de către absolvenţi pe parcursul studiilor.

17. Prin proiectul (teza) de licenţă se evaluează competenţele absolvenţilor de a efectua cercetări, de a aplica cunoştinţele teoretice în procesul de elaborare a unor soluţii practice specifice domeniului de formare profesională sau de realizare a studiilor de caz.

18. Examenul de licenţă se creditează în conformitate cu prevederile Planului-cadru şi planurilor de învăţămînt.

19. Pentru coordonarea activităţilor de elaborare a proiectului (tezei) de licenţă catedrele numesc conducători de proiect (teză) de licenţă. Conducători ai proiectelor (tezelor) de licenţă pot fi numiţi profesori universitari, conferenţiari universitari şi lectori ai catedrelor de specialitate, cercetători ştiinţifici din instituţiile de cercetare-proiectare, precum şi specialişti practicieni din economia naţională.

20. Se admit la examenul de licenţă studenţii care au realizat integral planul de învăţămînt şi au acumulat numărul de credite stabilit pentru programul respectiv de formare profesională.

21. Proiectul (teza) de licenţă se elaborează în ultimul an al studiilor superioare de licenţă. Candidaţii trebuie să-şi selecteze tema pentru proiectul (teza) de licenţă din lista propusă de catedra de profil, ţinându-se cont de necesităţile organizaţiilor, întreprinderilor cooperatiste, sectorului economiei reale, pieţei muncii, persoanelor juridice care finanţează studiile studenţilor, de regulă, la finele anului de studiu precedent, dar nu mai tîrziu de prima lună a anului terminal de studii. După selectarea temei se întocmeşte sarcina/calendarul de elaborare a tezei de licenţă, care prevede etapele de lucru ale studentului asupra tezei şi termenul de prezentare a acesteia la catedra de specialitate. Tema aleasă de către student se include în Contractul anual de studii.

22. Pentru persoanele care realizează studii în paralel în două domenii de formare profesională/specialităţi este obligatorie susţinerea tuturor probelor prevăzute de planul de învăţămînt pentru examenul de licenţă la ambele specialităţi , cu excepţia celor care se repetă.

23. Examenul de licenţă poate include:
a) o probă de sinteză la cîteva unităţi de curs de specialitate;
b) susţinerea proiectului (tezei) de licenţă.
Structura examenului de licenţă se stabileşte în planul de învăţămînt şi se aprobă de Senat.

24. În cazul instruirii concomitente în două domenii înrudite la ciclul I, examenul de licenţă va include două probe, care vor permite evaluarea competenţelor obţinute la ambele specialităţi.

25. Proiectul/teza de licenţă se realizează în domeniul de formare profesională/specialitatea de bază.

26. Probele examenului de licenţă şi termenele de susţinere a examenului de licenţă sînt stabilite prin planurile de învăţămînt, aprobate în modul stabilit. Despre orice modificare a termenului sau probelor pentru examenul de licenţă, studenţii sînt anunţaţi cel tîrziu cu 6 luni înainte de începerea examenului de licenţă.

27. Probele examenului de licenţă pot fi susţinute în scris, oral, combinat, asistate de calculator, în funcţie de specificul domeniului de formare profesională/ specialităţii.

28. Subiectele pentru probele examenului de licenţă sînt elaborate de catedrele de specialitate, în baza programelor în vigoare. Subiectele se aprobă de către catedrele de specialitate cu o *lună* pînă la susţinerea primei probe.

29. Biletele pentru examenul de licenţă (cel puţin 25 la număr sau cu 5 mai mult decât este numărul studenţilor înscrişi la examen) vor fi multiplicate pe formulare speciale ale UCCM în patru exemplare, semnate de şefii catedrelor respective şi aprobate de decanul facultăţii. Biletele se numerotează în ziua examenului de către preşedintele Comisiei de examinare. Biletele de examinare pentru examenul de licenţă sunt valabile numai pentru anul de studii, pentru care au fost aprobate. Ele se păstrează de decanul facultăţii şi se distribuie de acesta comisiilor de examinare pentru a organiza examenele conform cerinţelor stabilite în Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licenţă.

30. La începutul ultimului an de studii la propunerea catedrelor respective, decanul facultăţii, prin dispoziţia sa, aprobă fiecărui student tema tezei (proiectului) de licenţă, conducătorul ştiinţific şi consultantul (după caz).

31. Teza de licenţă va fi perfectată de student conform cerinţelor şi se va prezenta în termenul stabilit pe format hîrtie şi pe CD (în format electronic). Lucrarea va fi însoţită de Declaraţie pe propria răspundere prin care se confirmă că lucrarea este rezultatul muncii studentului, efectuate în baza cercetărilor proprii.
Tezele de licenţă, care întrunesc toate condiţiile, se admit pentru susţinere de către şeful catedrei de profil.

32. Tematica proiectelor /tezelor de licenţă se reactualizează anual.

33. Pentru susţinerea probei orale se acordă pînă la 30 min, iar pentru susţinerea proiectului /tezei de licenţă - pînă la o oră academică. Timpul destinat probei scrise este de trei ore academice.

34. Registrul materialelor didactice şi al materialelor cu caracter informativ, permise candidaţilor pentru utilizare la examen, este elaborat de examinatori şi aprobat de către catedrele de specialitate.

35. Orarul de susţinere a examenului de licenţă se aprobă de către rectorul universităţii cu o *lună* înainte de susţinerea primei probe. Orarul susţinerii proiectelor /tezelor de licenţă se va da publicităţii pe paginile web ale facultăţilor.

36. Susţinerea proiectelor/tezelor de licenţă este publică.

37. Probele examenului de licenţă şi proiectul/teza de licenţă se evaluează cu note, în baza scalei de notare de la 10 la 1, nota minimă de promovare fiind 5.

38. Notele finale acordate în rezultatul evaluării la probele examenului de licenţă sunt determinate de membrii Comisiei de licenţă. În cazul diferenţelor în evaluare, se va face media aritmetică a notelor acordate, iar zecimile din media aritmetică se vor rotunji în favoarea studentului. Notele obţinute de student se reflectă în Procesul verbal al Comisiei de Licenţă, foaia matricolă şi în Suplimentul la diplomă.

39. Media examenului de licenţă se stabileşte ca media aritmetică a notelor obţinute la probele incluse în examenul de licenţă şi se calculează cu două zecimale.

40. Media generală de licenţă se stabileşte cu două zecimale ca media aritmetică a notelor obţinute la examenul de licenţă şi a mediilor aritmetice de promovare a anilor de studii.

41. Nota insuficientă (1-4) obţinută la una din probele examenului de licenţă nu-l lipseşte pe student de dreptul de a susţine celelalte probe.

42. Absolvenţii care nu au susţinut sau nu au promovat examenul de licenţă se pot înscrie într-o sesiune ulterioară a examenului de licenţă. Examenul de licenţă poate fi susţinut *de cel mult două ori în decursul a cinci ani de la absolvire.*

43. Examenul de licenţă nepromovat poate fi repetat, cu suportarea de către candidat a cheltuielilor aferente.

44. Înscrierea candidaţilor la susţinerea repetată a examenului de licenţă se face în baza cererii personale depuse la universitate cu cel puţin şase luni pînă la începerea examenului de licenţă. În cazul susţinerii repetate numai a examenului de licenţă cererea personală a candidatului se va depune cu cel puţin două luni pînă la începerea examenelor de licenţă.

45. La susţinerea repetată a examenului de licenţă se ţine cont de programul de studii/planul de învăţămînt şi de probele propuse pentru examenul de licenţă în anul cînd candidatul a absolvit instituţia dată.

IV. Activitatea Comisiei pentru examenul de licenţă

46. Pentru desfăşurarea examenului de licenţă se constituie Comisii pentru examenul de licenţă pe domenii de formare profesională/specialităţi prin ordinul rectorului, la propunerea consiliilor facultăţilor, catedrelor cu o *lună* pînă la începerea examenului de licenţă.

47. Comisia de licenţă se constituie din preşedinte, vicepreşedinte, 2 membri ai comisiei (examinatori) şi secretar.

48. În componenţa Comisiei de licenţă pot fi incluse persoane cu titlu ştiinţific şi titlu ştiinţifico-didactic de la catedrele de specialitate din cadrul altor instituţii de învăţămînt superior sau cercetători ştiinţifici din instituţii de cercetare-dezvoltare. Se permite includerea în componenţa Comisiei de licenţă a unui specialist practician de înaltă calificare, cu experienţă bogată şi autoritate profesională.

49. Preşedinţii Comisiilor de licenţă sînt desemnaţi prin ordinul Ministerului Educaţiei. În calitate de preşedinte al comisiei de licenţă se desemnează specialişti în domeniul respectiv (profesori universitari, conferenţiari universitari, cercetători ştiinţifici, deţinători ai titlurilor onorifice, specialişti practicieni de înaltă calificare), care nu activează în cadrul universităţii.

50. Aceeaşi persoană poate fi numită preşedinte al unei Comisii de licenţă nu mai mult de doi ani consecutiv.

51. Vicepreşedinţi ai Comisiilor de licenţă sînt numiţi şefii de catedre, profesori universitari, conferenţiari universitari titulari ai universităţii.

52. Vicepreşedinţii Comisiilor de licenţă prezintă Comisiei de licenţă setul de documente necesar, inclusiv:
-ordinul rectorului care confirmă admiterea studenţilor la examen;
-setul de subiecte/teste orientate spre evaluarea finalităţilor de studiu/ competenţelor absolvenţilor cu baremele de apreciere;
-curricula şi programele analitice ale unităţilor de curs/modulelor respective;
-fişa de studii a studentului cu descrierea programului realizat, conform planului de învăţămînt, pe semestre cu indicarea numărului de ore şi a formelor de evaluare;
-avizul conducătorului proiectului/tezei de licenţă;
-avizele specialiştilor/colectivelor de specialişti asupra proiectului /tezei de licenţă (recenzenţii se aprobă de catedrele de specialitate din rîndul persoanelor care activează în cadrul altor catedre, instituţii de învăţămînt sau de cercetări ştiinţifice, întreprinderi performante).

53. La probele scrise vicepreşedinţii distribuie absolvenţilor foile cu ştampila facultăţii, indicînd modul de completare a acestora şi codificîndu-le.

54. În cazul cînd preşedintele Comisiei de licenţă nu poate din motive obiective să-şi îndeplinească funcţiile, vicepreşedintele îndeplineşte funcţiile acestuia pînă la numirea unui nou preşedinte.

55. În funcţie de secretar al Comisiei de licenţă se desemnează cadre didactice universitare, laboranţi superiori, metodişti etc.

56. Comisia de licenţă realizează următoarele funcţii:
- asigură buna desfăşurare a examenului de licenţă;
- realizează evaluarea în bază de finalităţi de studiu şi competenţe generice şi specifice dobîndite de tinerii specialişti;
- apreciază, în şedinţă închisă, prin majoritatea simplă de voturi răspunsurile/lucrările scrise ale studenţilor;
- decide asupra conferirii titlului şi eliberării diplomei respective;
- pregăteşte şi prezintă Ministerului Educaţiei în termen de 10 zile de la finalizarea ultimului examen, raportul final despre rezultatele activităţii Comisiei de licenţă.

57. Raportul final va include informaţii despre componenţa calitativă a Comisiei de licenţă; caracteristica subiectelor/testelor propuse la examenul de licenţă prin prisma finalităţilor de studii şi competenţelor scontate pentru programul de formare respectiv; o analiză comparată a evaluării finale cu evaluările curente; caracteristica nivelului general de pregătire a absolvenţilor; o analiză a rezultatelor susţinerii proiectelor/ tezelor de licenţă şi propuneri privind perfecţionarea procesului de formare universitară iniţială în domeniul respectiv.

58. Programul de lucru al fiecărei Comisii de licenţă este întocmit de decanul facultăţii respective şi este coordonat cu preşedintele Comisiei, fiind aprobat de prorectorul responsabil pentru activitate didactică şi dat publicităţii cu cel puţin o lună înainte de susţinerea primei probe a examenului de licenţă.

59. Durata activităţii zilnice a Comisiei de licenţă nu va depăşi 6 ore astronomice. Orele de activitate a membrilor Comisiei se includ în norma didactică a catedrei de specialitate.

60. Secretarul Comisiei îşi realizează funcţiile în orele de serviciu fără a fi remunerat suplimentar.

61. Susţinerea probelor orale ale examenului de licenţă, precum şi susţinerea proiectului/tezei de licenţă are loc în şedinţa deschisă a Comisiei de licenţă în prezenţa a cel puţin 2/3 din numărul de membri.

62. În sala de examen, la probele orale, se află concomitent nu mai mult de 5-6 studenţi.

63. .În cazul susţinerii probelor în scris codificarea lucrărilor/testelor este obligatorie. Lucrările/testele se decodifică numai după finalizarea verificării a tuturor lucrărilor şi după înscrierea rezultatelor în lista de examinare, în dreptul codului respectiv, în prezenţa membrilor Comisiei de licenţă.

64. Hotărârile Comisiei de licenţă privind notele finale acordate în urma probelor de examinare şi la susţinerea proiectului/tezei de licenţă se aprobă prin vot deschis, cu o simplă majoritate de voturi. Votul secret, abţinerea de la vot sau transferul dreptului de vot nu se permit. În cazul în care voturile se împart egal, votul preşedintelui Comisiei de licenţă este decisiv.

65. Activitatea Comisiei de licenţă este consemnată în procese verbale, care fixează cum a fost apreciat absolventul la susţinerea probei respective sau la susţinerea proiectului/tezei de licenţă, întrebările suplimentare, opinia separată a unor membri ai comisiei la insistenţa acestora. Procesele verbale sînt semnate de preşedinte şi membrii Comisiei de licenţă prezenţi la examen şi se păstrează în arhiva universităţii.

66. În cazul cînd proiectul /teza de licenţă a fost apreciat cu o notă sub „5", Comisia de licenţă decide dacă aceeaşi lucrare, după rectificările necesare, poate fi prezentată la o susţinere repetată sau este necesară schimbarea temei proiectului/tezei de licenţă.

67. Rezultatul susţinerii proiectului/tezei de licenţă, precum şi nota obţinută la proba orală se comunică studenţilor în aceeaşi zi, după şedinţa Comisiei de licenţă. Nota obţinută la proba scrisă se comunică studenţilor imediat după şedinţa Comisiei de licenţă care consemnează prin Proces-verbal rezultatele verificării testelor/lucrărilor.

68. Preşedintele Comisiei de licenţă informează Consiliul facultăţii despre rezultatele organizării şi desfăşurării examenului de licenţă.

69. În conformitate cu Codul de etică, se interzice copierea la examene. În cazurile de copiere depistate, studentul este eliminat de la examen. Susţinerea repetată a examenului i se va permite studentului doar în altă sesiune a examenului de licenţă.

70. În cazul depistării unor acţiuni/tentative de corupţie, inclusiv trafic de influenţă sau manifestarea de către absolvent a unui comportament ce contravine normelor etice şi morale general acceptate, Comisia de licenţă, este în drept să elimine candidatul respectiv de la examen, fără dreptul de a-l susţine repetat. Decizia respectivă se va înscrie în Procesul verbal şi Raportul Comisiei.

71. Studenţii au dreptul să conteste decizia Comisiei de licenţă. Cererile pentru contestaţii se depun în decurs de 24 ore de la anunţarea rezultatelor examenului de licenţă şi se înregistrează de către secretarul Comisiei de licenţă în Registrul de evidenţă a proceselor-verbale. Pot fi contestate oricare din probele examenului de licenţă.

72. Contestaţiile vor fi examinate de către Comisia de licenţă în ziua imediat următoare de după expirarea termenului de depunere a contestaţiilor. Comisia de licenţă reverifică şi notează probele contestate. Schimbarea notei contestate cu nota acordată după examinarea contestaţiei se va face prin creştere sau prin micşorare, rămînînd definitivă.

73. Comisia de supraveghere a examinării contestaţiilor este constituită din cel puţin 3 membri, inclusiv reprezentanţi ai administraţiei universităţii.

74. Examinarea contestaţiilor se consemnează în procese-verbale separate, semnate de către membrii Comisiei de licenţă şi membrii Comisiei de supraveghere.

75. Comisia de licenţă operează schimbările survenite în urma contestaţiilor, recalculează, după caz, media generală a examenului de licenţă şi rectifică, corespunzător, rezultatul examenului.

76. În procesul evaluării, proiectul /teza de licenţă va fi apreciat conform următoarelor criterii:
- realizarea studiului/cercetării propriu-zise;
- conţinutul şi forma prezentării;
- susţinerea (prezentarea cercetării, utilizarea mijloacelor tehnice, discuţiile la subiect).

77. Structura şi forma de prezentare a proiectului (tezei) de licenţă se stabileşte de către catedra responsabilă de formarea profesională. Teza/proiectul de licenţă va avea un volum de 60-65 de foi şi va corespunde cerinţelor stabilite pentru astfel de lucrări.

V. Dispoziţii finale

78. Prezentul Regulament intră în vigoare începînd cu anul universitar 2015-2016 şi se aplică absolvenţilor admişi la studii la ciclul I (studii superioare de licenţă).